

کنفرانس مونیخ به دنبال نظم جدیدی برای جهان

کنفرانس امنیتی مونیخ از جمعه 18 بهمن با حضور مقامات بلندپایه جهان در آلمان آغاز به کار می‌کند.

امسال آمریکا هیأتی بلندپایه به رهبری جو بایدن معاون رئیس‌جمهوری به این کنفرانس اعزام می‌کند. نشریه آلمانی اشپیگل در گزارشی در این باره نوشت: مشاوران باراک اوباما روزها مشغول بررسی این موضوع بودند که چه کسی را به‌عنوان نماینده دولت جدید این کشور به اجلاس 3 روزه امنیتی مونیخ بفرستند. این کنفرانس معمولاً مکانی است که تصمیم‌گیران مهم جهان درباره تحولات و بحران‌های با اهمیت جهان بی‌پرده سخن می‌گویند. امسال 73 شخصیت بلندپایه جهانی در این اجلاس شرکت می‌کنند که در میان آنها نخست‌وزیران، روسای جمهوری، وزرای خارجه و دفاع، سفرا و اعضای پارلمان دیده می‌شوند. کنفرانس امنیتی مونیخ که بیشتر شبیه اجلاس سران گروه 8 است، به فاصله کمی بعد از رقیب خود یعنی مجمع جهانی اقتصاد در داووس برگزار می‌شود و این بار، این مونیخ است که بر سر داووس سایه انداخته و آن را تحت‌تأثیر خود قرار داده است.

تاکنون هیچ‌گاه رئیس‌جمهوری‌های آمریکا در اجلاس مونیخ شرکت نکرده‌اند و به همین دلیل کسی انتظار حضور باراک اوباما را هم نداشت. همه منتظر بودند که رابرت گیتس وزیر دفاع به‌عنوان نماینده آمریکا در این نشست شرکت کند.

اما چنین نشد، زیرا کاخ سفید می‌خواهد نماینده‌ای به این اجلاس بفرستد که نماینده آمریکای جدید تحت رهبری اوباما باشد نه یادآور سال‌های حکومت جورج بوش. به این ترتیب، نام جو بایدن به‌عنوان رئیس هیأت نمایندگی آمریکا در نشست مونیخ اعلام شد. [آشنایی با کابینه اوباما] هر کلمه که از دهان بایدن در این کنفرانس بیرون می‌آید، چه درباره ایران باشد، چه افغانستان و چه خاورمیانه، به دقت تحلیل می‌شود. او سخنران خوبی است که البته به خاطر بعضی گاف‌هایش در سخنرانی‌ها، شهرت دارد.

در هیأت نمایندگی آمریکا در این کنفرانس، چهره‌های مهم دیگری هستند مانند ژنرال دیوید پترائوس که اکنون قرار است تجربه‌خود در عراق را در افغانستان اجرا کند. او روز یکشنبه در سومین روز نشست مونیخ، در یک میزگرد با حضور حامد کرزی، رئیس‌جمهوری افغانستان شرکت می‌کند. شرکت‌کننده آمریکایی دیگر ریچارد هالبروک فرستاده جدید آمریکا در امور افغانستان و پاکستان است. هالبروک بسیار آمریکایی است و در سخنانش همواره به موقعیت ابرقدرتی آمریکا اشاره می‌کند. جان مک‌کین پیر، جان کری و جوزف لیبرمن 3 سناتور بانفوذ آمریکایی و از کهنه‌کاران اجلاس مونیخ که هر سه زمانی رؤیای ریاست‌جمهوری آمریکا را داشته‌اند هم در این اجلاس شرکت می‌کنند.

جیمز جونز مشاور امنیت ملی اوباما هم به همراه هیأت نمایندگی آمریکا به مونیخ می‌رود. ظهر روز سه‌شنبه گذشته وقتی کاخ سفید اعلام کرد که معاون رئیس‌جمهوری در اجلاس امنیتی مونیخ شرکت می‌کند، این خبر در مسکو جنب و جوشی به راه انداخت.

از روسیه قرار بود سرگئی ایوانوف وزیر دفاع سابق و معاون کنونی نخست‌وزیر که زبان انگلیسی را به خوبی صحبت می‌کند، در این اجلاس شرکت کند. اما با اعلام نام جو بایدن، ایوانوف دیگر گزینه مناسبی نبود. اکنون مسکو در حال بررسی دوباره است. ولادیمیر پوتین نخست‌وزیر یکی از گزینه‌هاست.

او سال گذشته ستاره کنفرانس امنیتی مونیخ بود و هفته گذشته هم در داووس، اجلاس مجمع جهانی اقتصاد را افتتاح کرد. گزینه دیگر، دیمیتری مدودف است. هر تصمیمی که کرملین در این باره بگیرد بدون شک نمادین خواهد بود.

از آلمان که میزبان این کنفرانس است، بدون شک هیأتی بلندپایه با حضور آنجلا مرکل صدراعظم و وزرای دفاع و خارجه و کشور حضور خواهند داشت. این کنفرانس می‌تواند جلسه‌ای برای آشتی‌کنان مرکل و سارکوزی هم باشد که در اروپا، آقا و خانم اروپا لقب گرفته‌اند.

این دو در هفته‌های اخیر حرف‌های ناخوشایندی درباره یکدیگر گفته‌اند و این کنفرانس می‌تواند محلی برای فراموشی حرف‌های گذشته باشد. نام کنفرانس امنیتی اکنون دیگر نام خوبی برای تعریف ماهیت این نشست نیست.

این نام از روزهای جنگ سرد آمده؛ زمانی که کارشناسان جهان در مونیخ گرد هم می‌آمدند تا با هیجان بسیار درباره اینکه کدام کشور قابلیت حمله اول یا حمله دوم را در بخش موشک‌های قاره‌پیما با کلاهک‌های چند منظوره و موشک‌های کروزر را دارند بحث کنند.

در آن زمان مونیخ محفل کوچک و بسته‌ای بود از کارشناسان دفاع استراتژیک. امروز اما مونیخ میزبان یک اجلاس بزرگ سیاسی است که دامنه آن هر سال گسترش می‌یابد. در این اجلاس در کنار مسائل دیگر، موضوع خلع سلاح هم بررسی می‌شود.

امسال، قرار است به این پرسش پرداخته شود که آیا داشتن دنیای بدون سلاح هسته‌ای ممکن است؟ اما این بار قرار نیست که فقط کارشناسان درباره خلع سلاح صحبت کنند. در آینده نزدیک، اوباما باید درباره امضای دوباره پیمان ضد موشک بااستیک تصمیم بگیرد.

بوش به‌صورت یکطرفه از این پیمان خارج شد. او همچنین باید درباره سامانه دفاع موشکی و استقرار بخشی از این سامانه در جمهوری چک و لهستان تصمیم بگیرد. این موضوعی است که رابطه آمریکا را با روسیه شکل می‌دهد.

بعد از اجلاس مونیخ باید جواب این پرسش‌ها تا حدی روشن شده باشد. روابط بین‌الملل بعد از بحران اقتصادی جهان چگونه است؟ آیا رابطه میان روسیه و آمریکا بهتر می‌شود؟ آیا در افغانستان پیشرفتی به دست می‌آید؟ در خاورمیانه چه پیش خواهد آمد و آمریکا در برابر ایران چه خواهد کرد؟

ترجمه نیلوفر قدیری
همشهری آنلاین